

2009-05-26

Naturvårdsverket
Naturresursavdelningen
S-106 48 STOCKHOLM

Förslag till avlysningsjakt efter björn 2009

Svenska Jägareförbundet hemställer mot bakgrund av vad nedan anförts om tillstånd till avlysningsjakt efter 317 björnar med stöd av § 6 Jaktförordningen (JF).

Bakgrund

Svenska Jägareförbundet konstaterar att björnstammen är stor, c:a tre gånger så stor som den nationella miniminivån. Ökningen har av många setts som något positivt, eftersom björnen uppskattas som art av många människor. Jägarna ser även björnen som en jaktlig resurs.

I delar av Sverige har björnstammen nu nått så höga tätheter att en i grunden positiv inställning börjar svänga mot en mera negativ attityd. Förbundet ser med oro på denna utveckling. Samhället måste ta dessa signaler på största allvar. Rovdjurs-politiken är redan idag tillräckligt infekterad och många människors tilltro till samhällets förmåga att hantera rovdjurstammarna är liten. Björnstammen i Sverige uppfyller alla krav på en livskraftig stam och gynnsam bevarandestatus. Stammen ligger skyhögt över det som krävs enligt sårbarhets-analyser för att den skall vara långsiktigt livskraftig och har en god genetisk variation.

Det borde mot den bakgrunden vara självklart att ge lokalbefolkningen ett avgörande inflytande över förvaltningen. Förbundet noterar också att det förekommer en diskussion bland länsstyrelserna om att tilldelningarna bör ligga på samma nivå under fem år för att lättare kunna mäta effekterna av jakten, inom ramen för adaptiv förvaltning. Förbunden vill i sammanhanget påpeka att vi inte kan acceptera frysta tilldelningar med en sådan motivering.

Svenska Jägareförbundet

Öster Malma, SE-611 91 Nyköping · Tel: 0155-24 62 00 · Fax: 0155-24 62 50

Plusgiro: 152292-9 · Bankgiro: 566-6755 · Org. nr: 802001-6658

www.jagareforbundet.se

Dagens björnstim ligger långt över den nationella miniminivån vilket innebär att det inte finns någon risk att den underskrids. Dessutom finns björns som snabbt kan fånga upp förändringar i populationen. Forskning och utveckling av den adaptiva förvaltningen är viktigt, men får inte bli syftet med förvaltningen. Jakten skall syfta till att reglera stammarna utifrån regionala behov.

Förslag till regler och omfattning

Jakten föreslås ske i form av licensjakt inom relativt stora områden som avlyses när tilldelningen inom respektive område är fylld. Det är enligt förbundet viktigt att skrivningarna kring reglerna för vilka djur som får fällas blir tydliga och relevanta. Jägareförbundet föreslår följande lydelse;

”Samtliga björnar får fällas med undantag för hona som åtföljs av unge/ungar samt hennes ungar (oavsett ungarnas ålder). Ensam årsunge/årsungar bör inte fällas”.

Årsungar uppträder inte sällan ensamma och det kan vara svårt att skilja dem från andra små björnar. Mot den bakgrunden bör det inte finnas något generellt förbud mot att fälla årsungar. Att skjuta ensamma björnar, oavsett ålder, bör aldrig leda till rättslig påföljd.

Förslag till jakttid

Förbundet föreslår att enhetlig jakttid skall gälla för hela jaktområdet 21 augusti- 31 oktober undantaget området ovan odlingsgränsen i Norrbotten där jakten kan avslutas 11 oktober. Förbundet anser inte att de motiv som anförts mot en sen jakt som kan sammanfalla med idegången är relevanta. Ingen annan verksamhet upphör i den absoluta huvuddelen av björnjaksområdet. Björn jagas främst i samband med älgjakt och antalet jägare eller jakthundar påverkas inte av om björnjakten är tillåten eller inte. Dessutom förekommer både småviltjakt, skogsavverkningar och andra aktiviteter i skogen under denna period. De eventuella problem som förknippas med störningar av björn vid idegångsperioden är knappast kopplade till om björnjakt är tillåten eller inte! Vidare anser förbundet att man i första hand ska förlänga jakttiden på hösten istället för att i allt för stor utsträckning behöva ta till riktad skydds jakt under vårperioden, vilket varit fallet i flera län de senaste åren.

**Norrbottens
län**Totalt antal
djur: **75** Områden:

Varav:	15	(1) Piteå, Luleå, Kalix, Haparanda kommuner
	25	(2) Arjeplog, Jokkmokk, Gällivare samt Kiruna ovan odlingsgränsen
	35	(3) Övriga länet

**Västerbottens
län**Totalt antal
djur: **35** Områden:

Varav:	12	(1) Sorsele, Storuman, Malå och Lycksele kommuner
	2	(2) Norsjö, Skellefteå, Lövånger, Robertsfors kommuner
	5	(3) Vindeln, Umeå, Vännäs, Bjurholm och Nordmaling kommuner.
	16	(4) Vilhelmina, Dorotea och Åsele kommuner

Jämtlands länTotalt antal
djur: **90** Områden:

Varav:	45	(1) Norr om Europaväg 14
	45	(2) Söder om

Europaväg 14

Västernorrlands län Totalt antal djur: **24** Område: Hela länet

Gävleborgs län Totalt antal djur: **40** Område: Hela länet

Dalarnas län Totalt antal djur: **50** Område: Hela länet

Värmlands län Totalt antal djur: **3** Områden:
Torsby, Hagfors,
Eda, Arvika, Sunne,
Munkfors och
Filipstads kommuner.

Särskild motivering till förslagen:

Den svenska björnstammen närmar sig 3000 individer, d.v.s. är tre gånger så stor som den av riksdagen fastställda miniminivån. Antalet björnar som uppträder nära bebyggelse ökar samtidigt som flera mycket allvarliga incidenter mellan björn och människor har inträffat. Två människor har dödats av björn de senaste åren och flera personer har skadats svårt. Vår bedömning är att björnstammen idag är så stor att den inte bör tillåtas öka ytterligare, även om det fortfarande finns områden som kan hysa en större stam än idag. I några län, t ex Jämtland är vår bedömning att stammen bör minskas.

Svenska Jägareförbundet saknar en tydlig målformulering för björnstammens framtida utveckling. Det finns enligt förbundet inget självändamål i att maximera antalet björnar i Sverige. Vi konstaterar att den förhållandevis positiva inställning som finns till björn håller på att förändras till det mera negativa. Det är en utveckling som måste tas på stort allvar.

Mot bakgrund såväl av nya uppgifter om björnens numerär som

konfliktbilden samt det faktum att björnstammen med mycket god marginal överstiger beslutad miniminivå finns starka skäl att öka avskjutningen i stora delar av björnens utbredningsområde.

Norrbottnens län: Björnstammen i länet har ökat stadigt sedan 1998 då björnobsen började samlas in i samband med älg-obsrapporteringen. Siffrorna från hösten 2008 visar på att den stigande trenden fortsätter.

Västerbottnens län: Björnobsen tyder på att stammen är tämligen konstant. Vidare tyder observationerna på att de två kärnområdena alltmer vuxit samman. Tilldelningsförslaget syftar till att fälla mer björnar där stammen är tät samt ge möjlighet till att den utvecklas där den är glesare.

Jämtlands: Den björnspillningsinventering som genomförts i Jämtlands län visade att det 2006 fanns mellan 700-1000 (medelvärde 850) björnar i länet. Den tillväxt som beräknades för björnstammen 2008 var på 5,4 % årligen och innefattar då en avskjutning på ca 20 björnar. Vid omräkning för att exkludera jakt blir denna tillväxtfaktor 7,8 % per år. Beräknat från ett medelvärde på 850 björnar år 2006 finns det ca 940 (770-1120) björnar till hösten jakt. Den beräknade årliga tillväxten bör ligga mellan 59-77 (mv 68) björnar per år.

Jägareförbundet Mitt Norrland föreslår att under en fem års period minska stammen med 20 % till ca 750 individer. För att lättare kunna utvärdera effekten av avskjutningens storlek föreslår vi att avskjutningen hålls på 90 björnar per år de närmaste fem åren. Avskjutningsplan framgår enligt tabell nedan. Den föreslagna tilldelningen är summan av årets tillväxt och den årliga minskning i björnstammen som Jägareförbundet föreslår. Med denna tilldelning under fem års tid bör björnstammen ligga mellan 520-1080 (mv 745) individer efter jakt år 2013. Efter denna avskjutning beräknas den årliga tillväxten vara ca 60 individer per år 2014. Jägareförbundet föreslår därefter att en ny spillningsinventering genomförs i länet.

Västernorrlands län: Den senaste populationsskattningen som presenterades maj 2009 gav att det finns mellan 171-298 (mv 235) björnar i länet. Den årliga tillväxten skattades här till 9,5 % årligen.

Eftersom antalet fällda björnar ökat under senare år bör denna tillväxtsiffra korrigeras för att ge ett mått på nettotillväxten (dvs. tillväxten exkl. jakt) i populationen. Vid omräkning för att exkludera jakt blir denna tillväxtfaktor 11,7 % per år (vid 235 individer), eller 21-33 (mv. 27) individer per år.

Båda dessa populationsuppskattningar inkluderar individer som delas med angränsande län. Hur stor del av antalet björnar som delas med andra län går inte att avgöra i detta fall men, med hänsyn till beräkningen 2009 verkar spillningsinventering från 2004 ha gett snarare en underskattning än överskattning av populationsstorleken. Vi utgår därför i vår ansökan att antalet björnar i länet ligger inom intervallet 203-235 individer före jakt, år 2009, med en årlig tillväxt på 21-24 björnar. En tilldelning på 24 björnar bör balansera antalet björnar inom de fastställda min och max nivåer i förvaltningsplanen (180 resp. 220 individer). Tilldelningen bör gälla hela länet.

Gävleborgs län: 2001 – 2002 genomfördes en spillningsinventering av björn inom Dalarna och Gävleborg där man med hjälp av DNA-teknik fastställde att det fanns mellan 482 och 648 björnar sammantaget i de båda länen. Björnobsen tyder mycket starkt på att björnstammen i Gävleborg ökat markant sedan spillningsinventeringen genomfördes. Jägareförbundet Gävleborg anser att björnstammen i Gävleborg kan minskas något i de nordvästra delarna av länet då detta område också har flera vargetableringar som i mycket hög grad påverkar älgstammen. Dock finns utrymme för något fler björnar i länets södra och östra delar men expansionstakten får inte bli allt för snabb. På så sätt ges större möjlighet till att lära sig leva med björn och bibehålla en bred acceptans för arten.

Dalarnas län: Den ökade avskjutningen de senaste åren har av allt att döma haft avsedd effekt att minska tillväxttakten i kärnområdet. Kärnområdet fortsätter dock att expandera. På många håll förekommer att björnar uppträder oskyggt eller finns i olämpliga områden – nära tätorter, vid fäbodan. Enligt Jägareförbundets bestämda uppfattning finns anledning att minska tätheten av björn i stora delar av länet som har en hög björntäthet. De incidenter med personskador av björn som inträffat på senare tid, inte minst det oprovocerade angreppet på en skogsarbetare och dödsfallet i

Valsjöbyn har ökat oron hos lokalbefolkningen. Förbundet anser att björnstammen bör reduceras något.

Värmlands län: Värmland har en fast björnstim och ligger i björnens expansionsområde. Antalet björnar förefaller stabilt eller något ökande. Det samlade rovdjurstrycket i Värmland är mycket högt, vilket ytterligare motiverar en björntilldelning.

Monitoring av björnstammen

Förbundet anser att det i några län föreligger ett stort behov av att genomföra en ny beståndsuppskattning. Förbunden finner det angeläget att NV verkar för att det ställs tillräckliga medel till förfogande för att länsstyrelserna i samverkan med Jägareförbundet återkommande med 5 års mellanrum, som rovdjursutredningen föreslår, skall genomföra insamling och DNA-analys av björnsplinning inom hela björnens utbredningsområde. Jägareförbundet avser fortsätta med registrering av björnobservationer i samband med älgjakten. Metoden är enligt förbundens uppfattning ett värdefullt komplement för att följa trenden mellan de relativt kostsamma studierna av DNA i plinning.

Svenska Jägareförbundet

Håkan Weberyd
Generalsekreterare

Hans von Essen
Riksjaktvårdskonsulent

